

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 18 sierpnia 2010 r.

Pan

Waldemar Pawlak

Prezes

Zarządu Głównego

Związku Ochotniczych Straży

Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

KNO-41105-5/2008
R/08/008

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (*Związek*) realizację projektu pn. *Internetowe centra edukacyjno - oświatowe na wsi (Projekt)* w latach 2007 – 2009 (I półrocze), wdrożonego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli, podpisanym w dniu 30 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, mimo stwierdzenia nieprawidłowości.

Realizację *Projektu* Ministerstwo Edukacji Narodowej powierzyło Uniwersytetowi w Białymstoku, działającemu w partnerstwie ze *Związkiem*, Krajową Izbą Gospodarczą z siedzibą w Warszawie i Combidata Poland sp. z o.o. z siedzibą w Sopocie. Na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 30 sierpnia 2007 r., zawartej pomiędzy Ministerstwem Edukacji Narodowej i Uniwersytetem w Białymstoku na realizację *Projektu* została przyznana

dotacja celowa w kwocie 47.546.091 zł, z czego do dyspozycji *Związku* przeznaczono środki w kwocie 185.320 zł.

Przyjmując ocenę pozytywną NIK uwzględniła utworzenie założonej w *Projekcie* liczby 480 internetowych centrów edukacyjno-oświatowych *ICEO* i działania organizacyjne *Związku* w zakresie przekazania jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej wyposażenia nabytego w związku z utworzeniem *ICEO* oraz prawidłowe wykorzystanie środków w ramach *Projektu* będących w dyspozycji *Związku*.

NIK pozytywnie ocenia działania *Związku* związane z przygotowaniem procesu przekazania wyposażenia nabytego w ramach *Projektu* dla *ICEO*, jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej, przejmującym odpowiedzialność za ich funkcjonowanie po zakończeniu realizacji *Projektu*. Za pośrednictwem *Związku*, odpowiednim jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej przekazano w formie darowizny całość wyposażenia nabytego na rzecz *ICEO* przez Combidata Poland sp. z o.o. W umowach darowizny zamieszczono zobowiązanie do kontynuowania działalności *ICEO* przez okres pięciu lat po zakończeniu realizacji *Projektu* oraz określono wymóg zwrotu tego wyposażenia dla darczyńcy w razie niedotrzymania tego zobowiązania lub przeniesienia *ICEO* do nowej lokalizacji w uzgodnieniu ze *Związkiem*. Z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK z wybranych przykładowo dziewięciu *ICEO* wynika, że po dziewięciu miesiącach od zakończenia *Projektu* prowadziły one swoją działalność zgodnie z pierwotnymi założeniami. Środki pozostające w bezpośredniej dyspozycji *Związku* zostały wykorzystane w kwocie 185.319,1 zł na promocję *Projektu*, w tym w czasopiśmie „Strażak”, co należy ocenić jako zgodne z założeniami *Projektu*.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niezgodnym z umową o dofinansowanie *Projektu* utworzeniu 129 *ICEO*, które zlokalizowano w gminach miejskich lub miejsko-wiejskich, w tym w szczególności w 36 w miastach (34 w miastach będących siedzibami gmin miejsko-wiejskich oraz dwie w gminie miejskiej Łódź).

Umowa o dofinansowanie *Projektu* zobowiązywała do jego realizacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie, w którym założono utworzenie 480 *ICEO*, przyjmując jako kryterium formalne wyboru ich siedzib, położenie miejscowości w gminie wiejskiej, w rozumieniu rejestru terytorialnego Głównego Urzędu Statystycznego. Zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału

terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, ze zm.), gmina wiejska oznacza gminę, na terenie której znajdują się wyłącznie wsie. Wynika z tego, że *ICEO* mogły być tworzone w ramach *Projektu* tylko we wsiach na terenie gmin wiejskich.

W ocenie NIK utworzenie 129 *ICEO* na terenie gmin miejsko wiejskich i miejskich nie było zgodne z warunkami lokalizacji określonymi we wniosku o dofinansowanie *Projektu*, a utworzenie 36 *ICEO* w miastach należy ocenić jako nieprawidłowość skutkującą niekwalifikowalnością wydatków związanych z ich funkcjonowaniem. Przy założonym współfinansowaniu ze środków wspólnotowych 74,99% wydatków *Projektu*, skutkuje to proporcjonalnie szkodą w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w równowartości kwoty 2.283.171,62 zł.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie przyjęcia Uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006 (Dz. U. Nr 197, poz. 2024, ze zm.) za kwalifikowalne uznaje się takie wydatki, które są merytorycznie uzasadnione i spełniają kryteria zasadności wyznaczone przez Instytucję Zarządzającą. W tym przypadku, wydatki na funkcjonowanie *ICEO* w kategoriach miejscowości niezgodnych z założeniami *Projektu* należy uznać za merytorycznie nieuzasadnione.

W wytycznych Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 2005 r. *Kwalifikowalność wydatków w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich* (zastąpionych w 2008 r. wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego) wskazano, wśród ogólnych warunków kwalifikowalności wydatków, m. in. warunek niezbędności wydatku dla realizacji projektu oraz spełnienie wymogu efektywnego zarządzania finansami. Ponoszenie wydatków na utworzenie *ICEO* w kategoriach miejscowości niespełniających założeń *Projektu* należy uznać za niespełniające warunku niezbędności i wymogu efektywnego zarządzania finansami.

Odpowiedzialność *Związku* za powstanie ww. nieprawidłowości, jako partnera *Projektu* wynika z umowy partnerstwa z dnia 8 lutego 2007 r., w której wszyscy partnerzy *Projektu* zobowiązali się do jego realizacji zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie złożonym w postępowaniu konkursowym i współzarządzali *Projektem*, między innymi tworząc Radę Partnerstwa składającą się z przedstawicieli wszystkich partnerów. Do *Związku* należało zapewnienie udostępniania bazy lokalowej dla *ICEO* w odpowiednio zlokalizowanych

remizach strażackich, a *Combidata* dysponowała środkami na wyposażenie *ICEO* i finansowanie ich działalności w okresie realizacji *Projektu*. Nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Projektu* w okresie jego trwania należał do Uniwersytetu w Białymstoku, jako koordynatora *Projektu*, którego przedstawiciel jednocześnie kierował Radą Partnerstwa.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zachowanie założonego w *Projekcie* warunku lokalizowania *ICEO* we wsiach w gminach wiejskich, w możliwych przypadkach dokonywania zmiany ich lokalizacji w okresie pięcioletniego funkcjonowania po zakończeniu *Projektu*.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Panu Prezesowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji Najwyższej Izby Kontroli.